

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 222/2012-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. I. B., B., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv zaručených v čl. 5, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv zaručených v čl. 32 ods. 4, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 5, čl. 6, čl. 9 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2011 doručená sťažnosť Ing. I. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného

porušenia čl. 1 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv zaručených v čl. 5, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práv zaručených v čl. 32 ods. 4, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených v čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 5, čl. 6, čl. 9 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 sa sťažovateľ návrhom doručeným okresnému súdu 13. apríla 2010 domáhal úpravy práv a povinností k maloletým deťom z manželstva, ktoré bolo v čase podania predmetného návrhu okresným súdom rozvádzané v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 422/09. Podľa sťažovateľa okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 svojím postupom porušil ním označené ustanovenia ústavy a práva zaručené ústavou, dohovorom, listinou a Dohovorom o právach dieťaťa tým, že v predmetnom konaní postupoval nesústredene a pomaly, čím neposkytol dostatočne rýchlu ochranu právam maloletých, ako aj tým, že okresný súd v predmetnom konaní maloletých nevypočul, a tiež tým, že opakovane prenášal príslušnosť na iný súd.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva Ing. I. K. upravené podľa čl. 48 odst. 2; čl. 41 odst. 1 a odst. 4 a čl. 1 odst. 2; čl. 12 odst. 1, odst. 2 a odst. 4; čl. 13 odst. 1 písm. a) a odst. 2; čl. 19 odst. 1 a odst. 2, Ústavy Slovenskej republiky a medzinárodnými dohovormi: čl. 6 odst. 1, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd; čl. 5 protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd; čl. 32 odst. 4, čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základných ľudských práv a slobôd ; čl. 6 Dohovoru o výkone práv detí ako aj Práva dieťaťa podľa čl. 2 odst. 1 a odst. 2; čl. 3 odst. 1, odst. 2 a odst. 3, čl. 5, čl. 9 odst. 1 a odst. 2, čl. 12 odst. 1 a 2, čl. 13, čl. 16 odst. 1 a odst. 2, čl. 18 odst. 1 a odst. 2, čl. 19 odst. 1 a čl. 27 odst. 2 Dohovoru o právach dieťaťa a tiež Všeobecného komentáru OSN č. 12 k čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa

postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 22P/134/2010 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava V ukladá, aby vo veci konal tak, aby k ďalšiemu porušovaniu základných práv podľa čl. 48 odst. 2; čl. 41 odst. 1 a odst. 4 a čl. 1 odst. 2; čl. 12 odst. 1, odst. 2 a odst. 4; čl. 13 odst. 1 písm. a) a odst. 2; čl. 19 odst. 1 a odst. 2, Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práv podľa medzinárodných dohovorov čl. 6 odst. 1, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd; čl. 5 protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd; čl. 32 odst. 4, čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základných ľudských práv a slobôd; čl. 6 Dohovoru o výkone práv detí ako aj porušenie Práv dieťaťa podľa čl. 2 odst. 1 a odst. 2; čl. 3 odst. 1, odst. 2 a odst. 3, čl. 5, čl. 9 odst. 1 a odst. 2, čl. 12 odst. 1 a 2, čl. 13., čl. 16 odst. 1 a odst. 2, čl. 18 odst. 1 a odst. 2, čl. 19 odst. 1 a čl. 27 odst. 2 Dohovoru o právach dieťaťa a porušovanie Všeobecného komentáru OSN č. 12 k čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa nedochádzalo a ukladá obnoviť stav pred porušením základného práva a nariadiť

a/ zverenie maloletých detí S. a H. do osobnej starostlivosti otca /spoločnej striedavej starostlivosti oboch rodičov/ a upraviť rovnocenný styk maloletých detí k obom rodičom.

b/ Ing. I. K. a maloletým deťom S. a H. priznáva finančné zadostučinenie 75 000,- EUR..., ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný Ing. I. K. vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

c/ Ing. I. K. priznáva trovy konania /právneho zastúpenia 306,28 EUR ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení sťažovateľom v petite sťažnosti označených práv iba v súvislosti s tým konaním, ktoré bolo sťažovateľom v petite sťažnosti označené (sp. zn. 22 P 134/2010) a v príčinnej súvislosti s ktorým sa ich porušenia sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení sťažovateľom označených práv v príčinnej súvislosti s konaním sp. zn. 8 C 422/09, ktoré sťažovateľ uvádza iba v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

Predmetom konania ústavného súdu bolo v prvom rade sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 (bod A), ako aj sťažovateľom

namietané porušenie ostatných ním označených práv odzrkadľujúcich atribúty spravodlivého súdneho procesu v postupe okresného súdu v predmetnom konaní (bod B).

A. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010, ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že toto konanie inicioval svojím návrhom sťažovateľ v čase, keď už predmetná otázka, t. j. úprava práv a povinností k maloletým, bola predmetom iného konania, a to konania o rozvode manželstva a úprave pomerov k maloletým vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 C 422/09, o existencii ktorého mal sťažovateľ v čase podania návrhu vedomosť. Inými slovami, aj napriek prebiehajúcej konaniu o rozvode manželstva a úprave pomerov k maloletým, ktoré začalo už 16. decembra 2009, sťažovateľ svojím návrhom podaným okresnému súdu 13. apríla 2010 vyvolal duplicitné konanie sp. zn. 22 P 134/2010, resp. konanie s duplicitným predmetom konania, ktoré bolo napokon z tohto dôvodu aj zastavené, a to práve opäť na návrh sťažovateľa zo 6. júla 2011.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ vedomý si skutočnosti, že ním začaté konanie vedené pod sp. zn. 22 P 134/2010 sa týka toho istého predmetu konania, o ktorom už skôr začal okresný súd konať v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 422/09, zobral späť svoj návrh v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010, a to podaním doručeným okresnému súdu 6. júla 2011, a napriek tejto skutočnosti následne sťažovateľ, opäť vedomý si toho, že svoj návrh v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 zobral späť, podaním z 10. augusta 2011 doručeným ústavnému súdu 15. augusta 2011 namietal priet'ahy v tomto konaní. Inými slovami, sťažovateľ namietal priet'ahy v konaní okresného súdu sp. zn. 22 P 134/2010 v čase, resp. potom, ako inicioval zastavenie tohto konania, t. j. v čase, keď v procesnom postupe okresného súdu bolo možné objektívne predpokladať už iba rozhodnutie o zastavení predmetného konania, a keď okresný súd už iným spôsobom nemohol ovplyvniť rýchlosť tohto (aj tak duplicitného) konania.

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti bolo možné už po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V záujme materiálnej pravdy a v záujme presvedčivosti vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd aj napriek uvedeným záverom podrobne preskúmal postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 a z vyžiadaného súdneho spisu zistil tento priebeh a stav predmetného konania.

Dňa 13. apríla 2010 sa sťažovateľ návrhom doručeným okresnému súdu domáhal úpravy práv a povinností k dvom maloletým deťom z rozvádzaného manželstva, a to tak, že syna žiadal zveriť do svojej výchovy a dcéru do výchovy odporkyne. Okresný súd uznesením zo 16. apríla 2010 uložil sťažovateľovi, aby odstránil nedostatky návrhu, pričom na túto výzvu sťažovateľ reagoval 5. mája 2010, a následne uznesením z 21. mája 2010 okresný súd ustanovil maloletým kolízneho opatrovníka a súčasne nariadil pojednávanie na 13. júl 2010. Dňa 27. mája 2010 okresný súd dopytmi na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, Sociálnej poisťovni, obvodnom úrade, daňovom úrade a zamestnávateľa zisťoval príjmové pomery sťažovateľa a odporkyne a dopytom adresovaným materskej škôlke zisťoval informácie o charakteristike maloletého. Zamestnávateľ odporkyne oznámil jej príjem 3. júna 2010 a 7. júna 2010 Sociálna poisťovňa oznámila, že odporkyňa nie je vedená ako poberateľka dávky v nezamestnanosti. Sťažovateľ oznámil okresnému súdu svoje výhrady k ustanovenému kolízному opatrovníkovi, pretože tento v rozvodovom konaní navrhoval zveriť obidve maloleté deti do výchovy odporkyne. Dňa 8. júna 2010 a 9. júna 2010 úrad práce, sociálnych vecí a rodiny oznámil, aké sociálne dávky poberá odporkyňa, a následne 10. júna 2010 úrad

práce, sociálnych vecí a rodiny ešte oznámil, že odporkyňa nie je vedená v evidencii nezamestnaných. Súčasne bolo okresnému súdu doručené hodnotenie maloletého z materskej školy. Dňa 16. júna 2010 obvodný úrad zaslal okresnému súdu výpis zo živnostenského registra sťažovateľa a súčasne oznámil, že odporkyňa nie je vedená v živnostenskom registri, a daňový úrad zaslal kópiu daňového priznania sťažovateľa 17. júna 2010.

Okresný súd (v spise nie je uvedený dátum, pozn.) bez udania dôvodu odročil pojednávanie nariadené na 13. júl 2010 na 27. júl 2010. Dňa 20. júla 2010 sťažovateľ „doplnil a zmenil svoj návrh“ a pojednávanie konané 27. júla 2010 bolo po vypočutí účastníkov konania odročené na neurčito s tým, „že d'alsie procesné úkony vykoná zákonný sudca“. Dňa 14. septembra 2010 sťažovateľ urgoval konanie okresného súdu a 28. septembra 2010 okresný súd nariadil informatívny výsluch odporkyne na 11. október 2010, na ktorom odporkyňa uviedla, kde sa s maloletými deťmi zdržiava, a súčasne okresný súd nariadil pojednávanie na 12. október 2010. Na pojednávaní konanom 12. októbra 2010 okresný súd v neprítomnosti účastníkov vyhlásil uznesenie, ktorým „preniesol“ miestnu príslušnosť na Okresný súd Bratislava III z dôvodu zmeny pobytu maloletých. Dňa 29. októbra 2010 sťažovateľ urgoval postup okresného súdu a 5. novembra 2010 sa odvolal proti uzneseniu okresného súdu z 12. októbra 2010. Okresný súd 8. novembra 2010 zaslal odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie kolízneho opatrovníkovi a právnenému zástupcovi odporkyne, pričom kolízny opatrovník sa podporne vyjadril k odvolaniu sťažovateľa 12. novembra 2010 a 25. novembra 2010 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).

Uznesením sp. zn. 10 CoP 339/2010 z 25. januára 2011 krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu z 12. októbra 2010 a 28. januára 2011 bol spis vrátený okresnému súdu. Dňa 2. februára 2011 kolízny opatrovník oznámil okresnému súdu nové „podstatné skutočnosti o maloletých“ a 8. februára 2011 okresný súd vyzval kolízneho opatrovníka, aby vykonal šetrenie v mieste bydliska maloletých, a súčasne predvolal odporkyňu na informatívny výsluch na 25. február 2011. Dňa 25. februára 2011 okresný súd uskutočnil informatívny výsluch odporkyne a súčasne bola okresnému súdu doručená správa kolízneho opatrovníka o vykonanom šetrení. Okresný súd následne 2. marca 2011 nariadil

pojednávane na 3. marec 2011, na ktorom okresný súd v neprítomnosti účastníkov vyhlásil uznesenie, ktorým odstúpil vec na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava III z titulu zmeny miestnej príslušnosti z dôvodu zmeny bydliska maloletých. Proti uzneseniu okresného súdu z 3. marca 2011 podal sťažovateľ 4. apríla 2011 odvolanie a okresný súd 6. apríla 2011 vyzval kolízneho opatrovníka a odporkyňu, aby sa vyjadrili k odvolaniu sťažovateľa. Dňa 26. apríla 2011 sa kolízny opatrovník vyjadril k odvolaniu sťažovateľa a 2. mája 2011 bol spis predložený krajskému súdu.

Krajský súd sp. zn. 11 CoP 130/2011 uznesením z 31. máj 2011 zrušil uznesenie okresného súdu z 3. marca 2011 a 6. júna 2011 bol spis vrátený okresnému súdu, ktorý 12. júna 2011 nariadil pojednávanie na 4. august 2011. Dňa 14. júna 2011 okresný súd dopytmi na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, Sociálnej poisťovni a materskej škole zisťoval príjmové a výchovné pomery účastníkov konania, pričom Sociálna poisťovňa reagovala na predmetnú výzvu 28. júna 2011, 29. júna 2011 bola okresnému súdu doručená správa z materskej školy o hodnotení maloletého a napokon 30. júna 2011 na výzvu okresného súdu reagoval úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Sťažovateľ podal 6. júla 2011 návrh na zastavenie konania z dôvodu, že o úprave pomerov k maloletým už prebieha konanie v súvislosti s rozvodom manželstva účastníkov. Dňa 7. júla 2011 úrad práce, sociálnych vecí a rodiny oznámil, kto z účastníkov poberá rodičovský príspevok, 12. júla 2011 zamestnávateľ sťažovateľa poskytol informácie o jeho príjme a 14. júla 2011 Sociálna poisťovňa poskytla okresnému súdu žiadané informácie o účastníkoch konania. Právny zástupca sťažovateľa 3. augusta 2011 ospravedlnil ich neúčast' na pojednávaní nariadenom na 4. august 2011, ktoré okresný súd v neprítomnosti účastníkov odročil na neurčito. Dňa 11. augusta 2011 právny zástupca sťažovateľa osobne na okresnom súde oznámil, že návrh berie v celom rozsahu späť, a 12. augusta 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 15. august 2011, na ktorom okresný súd v neprítomnosti účastníkov konania vyhlásil uznesenie, ktorým konanie zastavil (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. septembra 2011).

V uvedenom prehľade procesných úkonov okresného súdu vykonaných v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 ústavný súd nezistil žiadne obdobie nečinnosti, ktoré by

bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle ústavnej požiadavky vyjadrenej v čl. 48 ods. 2 ústavy alebo v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K predĺženiu predmetného konania neprispela ani skutočnosť, že okresný súd dvakrát rozhodol o postúpení veci na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava III, pretože z dôvodu odvolania sa sťažovateľa proti týmto rozhodnutiam sa spis nachádzal na krajskom súde v oboch prípadoch spolu iba viac ako 3 mesiace. Túto dobu možno z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy považovať za ústavne akceptovateľnú.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

B. K namietaným atribútom spravodlivého procesu v postupe okresného súdu

Sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu namietal, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 134/2010 boli porušené aj princípy spravodlivého súdneho procesu, a to tým, že okresný súd v predmetnom konaní nevypočul maloletých, ako aj tým, že okresný súd opakovane prenášal miestnu príslušnosť na iný okresný súd a urýchlene nerozhodol o úprave styku sťažovateľa s maloletými, čím malo podľa sťažovateľa byť porušené jeho právo ako rodiča na výchovu detí a tiež aj právo maloletých na rodičovskú výchovu otca.

Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označených základných práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, k porušeniu ktorých malo dôjsť dôsledkom sťažovateľom tvrdeného nesprávneho postupu okresného súdu, neposkytujú všeobecné súdy na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Podľa názoru ústavného v prípade nespokojnosti sťažovateľa s procesným postupom okresného súdu v prípade, že by okresný súd meritórne rozhodol a nezastavil by konanie kvôli späťvzatiu návrhu sťažovateľom, mal sťažovateľ možnosť namietat' tieto ním vytýkané nedostatky v postupe okresného súdu v rámci odvolacieho konania využitím riadneho opravného prostriedku, a to odvolania, pred súdom vyššieho stupňa. Odvolací (krajský) súd by sa na základe sťažovateľom podaného odvolania musel v rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia odvolacieho súdu v podstate vyrovnat' s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, ako sťažovateľ proti okresnému súdu uvádza v konaní pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd nad rámec podotýka, že aj napriek skutočnosti, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, v petite sťažnosti nenamietal aj prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 422/09 a o tomto konaní sa zmienil iba v odôvodnení sťažnosti, iniciatívne (keďže sa predmetné konanie týka aj maloletých) preskúmal aj postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 422/09 a z vyžiadaného súdneho spisu zistil tento priebeh a stav tohto konania.

Dňa 16. decembra 2009 sa navrhovateľka návrhom domáhala rozvodu manželstva so sťažovateľom a úpravy pomerov k dvom maloletým deťom na čas po rozvode, pričom 23. decembra 2009 okresný súd nariadil pojednávanie na 19. február 2010. Následne okresný súd 30. decembra 2009 vyzval účastníkov konania, aby predložili doklady o svojich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, a tiež uznesením ustanovil príslušný úrad práce za kolízneho opatrovníka pre maloletých. Sťažovateľ sa 8. februára 2010 vyjadril k návrhu navrhovateľky a na pojednávaní konanom 19. februára 2010 okresný súd po vypočutí účastníkov pojednávanie odročil na 21. apríl 2010 s tým, že účastníci konania absolvujú pohovor v manželskej poradni a jeho výsledky predložia na pojednávaní. Dňa 13. apríla 2010 sťažovateľ postúpil okresnému súdu na vedomie list, ktorý poslal úradu práce, 19. apríla 2010 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie ošetrojúcej psychologičky navrhovateľky a 20. apríla 2010 právny zástupca sťažovateľa žiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 21. apríl 2010 z dôvodu, že ako novoustanovený zástupca sťažovateľa nemal možnosť oboznámiť sa so spisom, pretože okresný súd mu to na jeho žiadosť neumožnil.

Pojednávanie konané 21. apríla 2010 okresný súd po vypočutí navrhovateľky odročil na 28. máj 2010. Dňa 22. apríla 2010 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie psychológa z manželskej poradne zo sedenia účastníkov a 26. mája 2010 sťažovateľ doplnil svoje vyjadrenie k predmetu konania. Okresný súd 28. mája 2010 po vypočutí účastníkov konania rozsudkom manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté deti zveril do výchovy navrhovateľky, sťažovateľa zaviazal platiť na maloletých výživné a súčasne upravil aj otázku styku sťažovateľa s maloletými. Sťažovateľ sa odvolal proti rozsudku 16. júla 2010

a následne okresný súd 26. júla 2010 vyzval právneho zástupcu navrhovateľky, aby sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľa. Uznesením z 28. júla 2010 okresný súd uložil sťažovateľovi, aby zaplatil súdny poplatok za odvolanie, a 29. júla 2010 okresný súd vyzval kolízneho opatrovníka, aby sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľa. Navrhovateľka sa vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa 6. augusta 2010 a kolízny opatrovník sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľa 11. augusta 2010. Spis bol okresným súdom predložený krajskému súdu 27. augusta 2010.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 337/2010 z 8. februára 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o rozvode (táto časť nadobudla právoplatnosť 11. apríla 2011) a vo zvyšnej časti rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom spis bol vrátený okresnému súdu 14. marca 2011. Návrhom doručeným okresnému súdu 1. júla 2011 sa sťažovateľ domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by mu bol do výchovy zverený maloletý syn, a okresný súd uznesením z 28. júla 2011 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Sťažovateľ sa opätovným návrhom doručeným okresnému súdu 3. augusta 2011 domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by mu boli do výchovy zverené obe maloleté deti, avšak okresný súd uznesením z 9. augusta 2011 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol a súčasne navrhovateľka urgovala nariadenie pojednávania. Dňa 16. augusta 2011 sťažovateľ doplnil svoje dôvody k návrhu z 3. augusta 2011 na vydanie predbežného opatrenia. Okresný súd 18. augusta 2011 nariadil pojednávanie na 20. september 2011 a 19. augusta 2011 okresný súd vyzval kolízneho opatrovníka, aby na pojednávaní predložil správu o šetrení pomerov u oboch účastníkov.

Podaním doručeným okresnému súdu 5. septembra 2011 sa podaným návrhom domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by mu boli do výchovy zverené obe maloleté deti, avšak okresný súd uznesením z 9. septembra 2011 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia opäť zamietol. Pojednávanie konané 20. septembra 2011 okresný súd po vypočutí účastníkov odročil na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania s tým, že do 15 dní môžu účastníci predložiť otázky pre znalca. Navrhovateľka predložila otázky pre znalca 28. septembra 2011 a sťažovateľ ich predložil 5. októbra 2011.

Z uvedeného prehľadu procesných úkonov okresného súdu vykonaných v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 422/09 ústavný súd zistil v postupe okresného súdu iba jedno ojedinelé obdobie nečinnosti v trvaní viac ako 4 mesiace, a to v čase od 14. marca 2011, keď bol spis z krajského súdu vrátený späť okresnému súdu, do 28. júla 2011, keď okresný súd rozhodoval o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia.

Ústavný súd podotýka, že dobu, počas ktorej sa spis nachádzal na krajskom (odvolacom) súde, nemožno z hľadiska hodnotenia postupu okresného súdu objektívne pripočítať na jeho ťarchu, pretože v tomto období okresný súd nemal možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť priebeh konania v danej veci.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), nevysloví porušenie práva zaručeného v tomto článku, ale sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Vzhľadom na zistenie ojedinelého obdobia nečinnosti v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 422/09 ústavný súd dospel k záveru, že aj v tejto časti by bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Napokon ústavný súd ešte v závere podotýka, že kvalifikovane právne zastúpený sťažovateľ sa v petite svojej sťažnosti domáhal takých nárokov (zverenie maloletých detí do výchovy), o ktorých rozhodovať nepatrí do právomocí ústavného súdu, ale všeobecným súdom.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľ domáha ich priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2012